

LA FÀBRICA DEL SENYOR MAS

■ Una mica d'història	113
■ La fàbrica.....	116
■ Tipus de finestres.....	121
■ Tipus de murs.....	122

■ UNA MICA D'HISTÒRIA

El senyor Mas, enginyer de professió, va néixer a Manresa, el motiu de la seva vinguda a Cornellà va ser el seu càrrec de director, als 19 anys, a la fàbrica Can Roses.

A Cornellà va conèixer la que seria la seva esposa, la senyora Antonina Roselló, propietària dels terrenys on, posteriorment, va construir la fàbrica de la qual estem parlant.

La fàbrica produïa elements de transmissió mecànica i degut a l'expansió econòmica del moment la producció va ser molt elevada.

Ja passada la guerra civil, qual la fàbrica havia canviat la titularitat al senyor Ramon Gaya s'hi varen fabricar molinets de cafè. Com a curiositat dir que els molinets a part de la seva utilitat com a tals, eren exportats als Estats Units com a element decoratiu.

2

El senyor Josep Mas Font
fundador de l'empresa

3

Anagrama de l'empresa

4

Aquesta empresa es va dedicar primer, a ferreria i, més tard, a fabricació de maquinària i foneria de ferro i bronze

El 17 de juny de 1914, es va concedir al senyor José Mas Font un permís per a construir dos magatzems en el km 6 de la carretera de Barcelona a Santa Creu de Calafell, també anomenat carrer Major, i actualment carrer de Rubió i Ors.

L'empresa figura per primer cop a la matrícula de contribució industrial de Cornellà l'any 1915 al carrer Major, 139-143. Posteriorment, l'any 1943 la titularitat de la fàbrica canvia i passa al senyor Ramón Gaya Massot; el 1947 s'amplia la indústria a construccions mecàniques i fundició, és el seu fill, el senyor Jordi Gaya, qui continua com a cap de l'empresa fins al seu tancament; l'últim any que aquesta figura a la matrícula de la contribució industrial és l'any 1954.

Posteriorment a aquesta data les naus varen ser ocupades per diversos llogaters fins al seu enderrocament final.

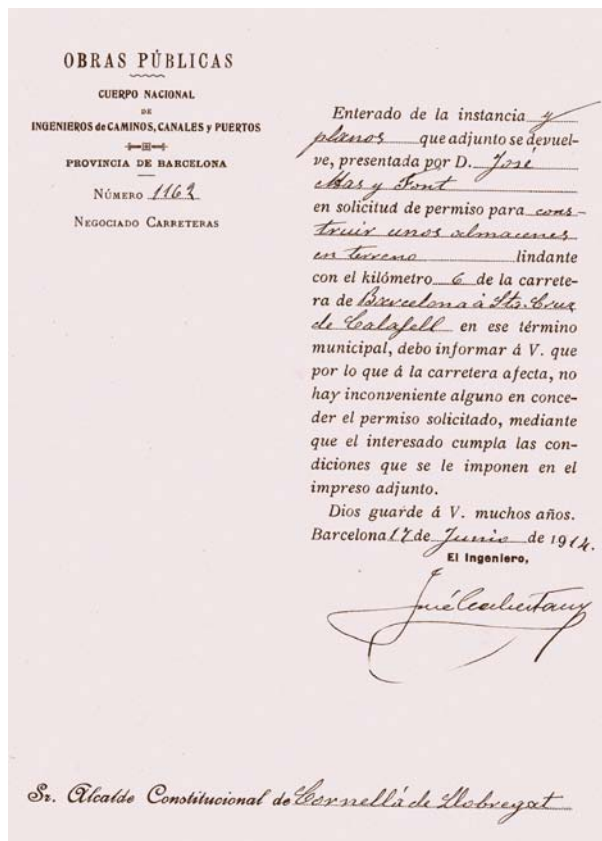

Expedient per a la construcció d'un edifici destinat a taller de maquinària. Arxiu Històric Municipal

En l'últim període de producció es varen fabricar molinets de cafè que s'exportaven als Estats Units.

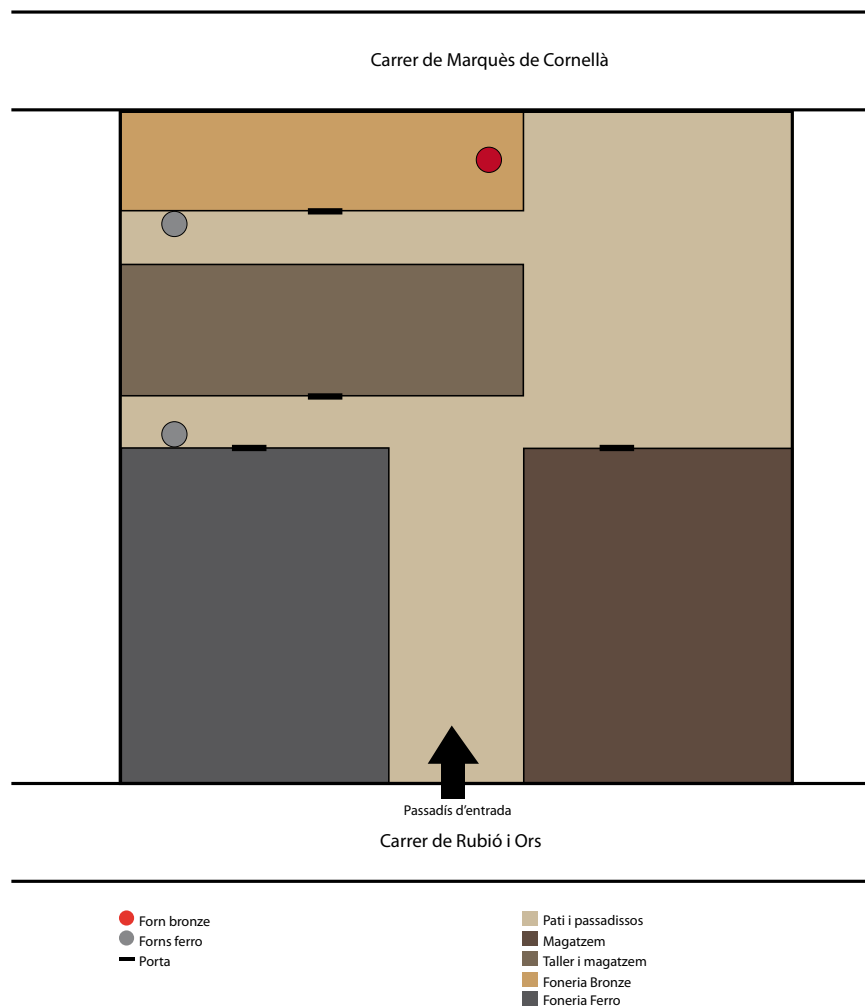
5

Llicència de construcció de
les dues naus de l'any 1914.
Arxiu Històric Municipal

■ LA FÀBRICA

En el plànol següent, confeccionat d'acord amb les indicacions de l'últim propietari de la indústria, el senyor Jordi Gaya, es pot veure la ubicació i destí de cada una de les naus distribuïdes per tot l'espai de la finca.

Nevada de l'any 1962

Tal com es veu en aquesta reproducció parcial de la fotografia que figura en el llibre de Pere Guaita Jiménez "l'Abans. El Baix Llobregat. Cornellà de Llobregat. Recull gràfic 1890-1965", editat l'any 2002 la simetria de les naus amb frontal al carrer de Rubió i Ors i una tercera nau perpendicular que es trobava a l'interior de la finca són d'una estructura, obertures i coberta similar.

La finca anava des de l'actual carrer Rubió i Ors al carrer del darrera, el carrer Marquès de Cornellà.

Comptava, a més, amb una quarta nau que donava al carrer de Marquès de Cornellà on hi havia la fundició de bonze i un gran pati on s'emmagatzemava el carbó pel funcionament dels tres forns existents i els materials a fondre, el ferro i el bronze.

6

Al desaparèixer els edificis industrials i construir-se els habitatges actualment existents les façanes de dues de les naus no varen ser enderrocades al igual que la resta dels edificis i han quedat com a vestigi de l'anomenada col·loquialment “Fàbrica del senyor Mas”, tot i com es pot veure si es

7

8

comparen les dues fotografies només hi havia obert el passadís central i les finestres rodones; la resta d'obertures actuals estaven tapiades.

La disposició dels dos edificis, com es pot veure en la fotografia, deixava un passadís cap a l'interior de la finca on hi havia els altres dos dels quals hem parlat abans.

A les façanes que resten podem observar les empremtes del modernisme que imperava en aquells moments per a la construcció dels edificis industrials.

Estan rematades per una línia de maons dibuixant una forma esglaonada a banda i banda que parteix d'una zona central arrodonida; i una sanefa de motius ornamentals formada per formes semicirculars alternant amb espais buits; a la part inferior hi ha un sòcol de pedra.

D'una manera mesurada les petjades modernistes s'observen en les façanes de maó, utilitzat també com a element decoratiu, encara que molt discret, envoltant les obertures i amb finestres rodones com dos ulls, un al centre de cada façana, amb un enreixat en forma de sol, que li donen un cert aire particular que jo trobava summament misteriós a la meva infantesa i ara entenc com imitació del senzill rosetó de les antigues esglésies romàniques.

9

10

Detall de la part posterior de la façana subjectada amb pilars i bigues a l'edifici del darrere.

11

12

TIPUS DE FINESTRES

Les finestres rodones, ara desproveïdes de vitralls, possiblement s'utilitzaven per a la ventilació de les naus ja que a aquestes, tal com es veu en el plànol, s'accedia per la part posterior.

13

Ull de Bou

14

Finestra d'un carrer de Saint Albans, Anglaterra, pràcticament idèntica a l'anterior excepte pel que fa a la decoració ja que aquesta segona correspon a un edifici d'habitatges

15

Finestra d'un habitatge situat al carrer de l'Almirall Vierna d'aquesta Ciutat

TIPUS DE MURS

Pels pocs murs conservats potser no és massa adient parlar de tipus de murs, però si més no es poden distingir:

El sòcol de pedra

16

Els maons col·locats al través

Els col·locats al dret i al través per simular unes pilastres

18

19

Aparell al llarg o a sogues

17

Davant de “La fàbrica del senyor Mas” nom amb què era coneguda col·loquialment es trobava l’habitatge del propietari ara destinada a dependències municipals.

20

La fàbrica del senyor Mas
tal com es veu l'any 2010

21

